

La responsabilitat ampliada del productor de residus d'envasos. SIRAP i SCRAP

Joan Mateos
Palma. Abril 2023

sinergies
consultoria I a b

G VICEPRESIDÈNCIA
O I CONSELLERIA
I TRANSICIÓ ENERGÈTICA,
B SECTORS PRODUCTIUS
/ I MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

idi Institut d'Innovació
Empresarial
de les Illes Balears

ILS
Indústria
Local
Sostenible

SOSTENIBILITAT

CONSULTORIA

LABORATORI

Joan Mateos

jmateos@sinergies.org / <https://www.linkedin.com/in/jmateos/>

- Llicenciat en Física. Màster en Ciències, Tècniques i Gestió Ambiental.
- Soci Gerent de SINERGIES des de la seva constitució l'any 2004

www.sinergies.org / <https://www.linkedin.com/company/sinergies-gesti-empresarial/>

1.

Conceptes i normativa

Què és un envàs?

Tot **producte fabricat amb materials de qualsevol naturalesa** i que **s'utilitzi per contenir, protegir, manipular, distribuir i presentar mercaderies**, des de matèries primeres fins a articles acabats, **en qualsevol fase de la cadena de fabricació, distribució i consum**. Es consideren també envasos tots els articles eliminables utilitzats per aquesta mateixa finalitat.

Dins d'aquest concepte s'inclouen els envasos de venda o primaris, els envasos col·lectius o secundaris i els envasos de transport o terciaris.

Es consideren envasos industrials o comercials aquells que siguin d'ús i consum exclusiu en les indústries, comerços, serveis o explotacions agrícoles i ramaderes i que per tant, no siguin susceptibles d'ús i consum ordinari en els domicilis particulars.

Reial Decret 1055/2022, de 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos

Article 2.f

Què és un envàs?

Què és un envàs?

Envàs primari

Envàs secundari

Envàs terciari

Què és un envàs?

Són envasos independentment de quin material estan fabricats

Destinats a contenir, protegir, manipular, distribuir i presentar productes

Què és un envàs?

Qualsevol ús, inclòs envasos auxiliars destinats al transport

Quins tipus diferents de residus d'envasos genera la meva activitat?

Aquesta serà la primera passa per identificar quina gestió posterior s'haurà de realitzar

Responsabilitat ampliada del productor

“El conjunt de mesures adoptades per **garantir que els productors de productes assumeixin la responsabilitat** financera o bé la responsabilitat financera i organitzativa **de la gestió de la fase de residu del cicle de vida d'un producte**”

Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular
Article 2.aj

Responsabilitat ampliada del productor

Es un instrumento económico de gestión de residuos.

Obliga a los productores de ciertos productos a organizar y financiar la gestión de los residuos derivados de los productos que comercialicen en el país.

ACEITES Y
LUBRICANTES

APARATOS
ELECTRÓNICOS

BATERÍAS

ENVASES Y
EMBALAJES

NEUMÁTICOS

PILAS

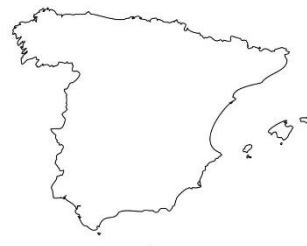
Responsabilitat ampliada del productor

Aquest concepte figura en la directiva marc de residus de la Unió Europea. Tots els països l'aniran incorporant progressivament, amb el límit de l'any 2024

Concepte d'obligat compliment a Balears des de l'any 2019, en aplicació de la llei 8/2019 de residus i sòls contaminats

Responsabilitat ampliada del productor

SOSTENIBILIDAD

Baleares, comunidad pionera en la regulación de la RAP para envases comerciales e industriales

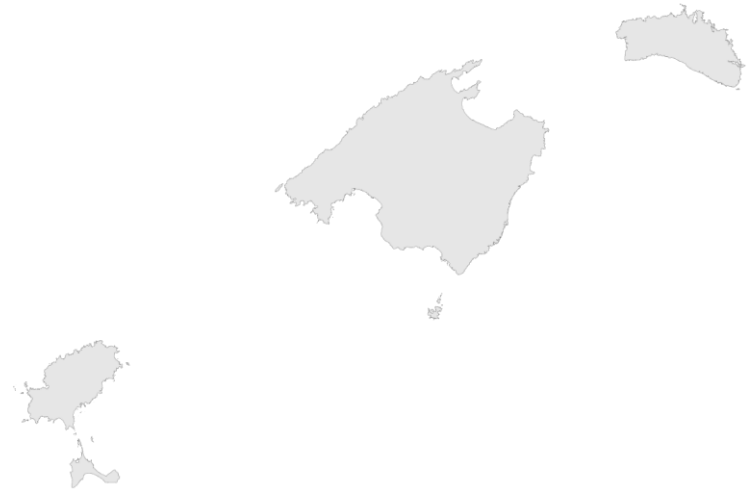

Responsabilitat ampliada del productor

En l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, **la responsabilitat ampliada del productor (RAP) per a residus d'envasos serà aplicable a tots els productes envasats i contindrà tots els tipus d'envasos** inclosos en la Directiva 94/62/CE relativa als envasos i residus d'envasos, envasos de venda o primaris, col·lectius o secundaris i de transport o terciaris, ja siguin de generació domiciliària, comercial o industrial.

Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears

Article 28.1

Responsabilitat ampliada del productor

En definitiva, des de 2019, “TOTS ELS ENVASOS QUE ES COMERCIALITZEN A BALEARS HAN D’IDENTIFICAR QUINA SERÀ LA SEVA GESTIÓ FINAL”

Per què fins 2019 es podien comercialitzar a Balears envasos destinats al consumidor comercial o industrial sense tenir en compte la “responsabilitat ampliada”?

Perquè els productors d'aquests productes s'acollien a la DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA de la Llei 11/97 d'envasos, traslladant la responsabilitat de la correcte gestió a l'usuari final

Ley 11/1997 de Envases y Residuos de Envases. Disposición adicional primera. Excepciones a la aplicación de las obligaciones establecidas en el artículo 6 o, en su caso, en la sección 2.ª del capítulo IV.

*1. Quedan excluidos del ámbito de aplicación de lo establecido en el artículo 6 o, en su caso, en la sección 2.ª del capítulo IV, **los envases industriales o comerciales**, salvo que los responsables de su puesta en el mercado decidan someterse a ello de forma voluntaria.*

Para el cumplimiento de lo establecido en la disposición adicional primera de la Ley 11/1997 se dispone lo siguiente:

*1. En el caso de los envases industriales o comerciales regulados en el segundo párrafo del artículo 2.1 de la Ley 11/1997, **todos los agentes económicos intervinientes en su cadena de comercialización, desde el momento mismo de su primera puesta en el mercado, explicitarán documentalmente en todas las operaciones de compraventa o transmisión que el responsable de la entrega del residuo de envase o envase usado, para su correcta gestión ambiental, será el poseedor final.***

Per què fins 2019 es podien comercialitzar a Balears envasos destinats al consumidor comercial o industrial sense tenir en compte la “responsabilitat ampliada”?

Perquè els productors d'aquests productes s'acollien a la DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA de la Llei 11/97 d'envasos, traslladant la responsabilitat de la correcta gestió a l'usuari final

Aquesta pràctica no està permesa a Balears des de febrer de 2019 i tampoc al conjunt de l'Estat des de desembre 2022

Per què fins 2019 es podien comercialitzar a Balears envasos destinats al consumidor comercial o industrial sense tenir en compte la “responsabilitat ampliada”?

Perquè els productors d'aquests productes s'acollien a la DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA de la Llei 11/97 d'envasos, traslladant la responsabilitat de la correcte gestió a l'usuari final

Aquesta pràctica no està permesa a Balears des de febrer de 2019 i tampoc al conjunt de l'Estat des de desembre 2022

ENVASES Y EMBALAJES

Les comunicamos que en el caso de que nuestros trabajos se sirvan con envases, y en atención a la Ley 11/1997 de 24 de abril de envases y residuos de envases, los poseedores finales de envases deberán entregarlos en condiciones adecuadas de separación por materiales a un agente económico para su reutilización, a un recuperador, a un reciclador o a un valorizador autorizado, así como manipularlos y almacenarlos de manera que quede garantizada la protección del medio ambiente, la salud e higiene públicas y la seguridad de los consumidores.

Resum normativa aplicable

Llei 8/2019, de 10 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears

Ley 7/2022, de 8 de abril, de residuos y suelos contaminados para una economía circular

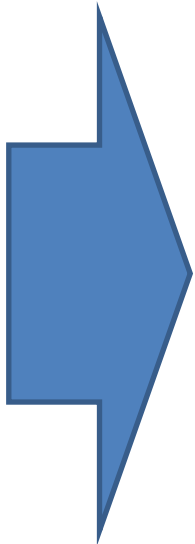

Real Decreto 1055/2022, de 27 de diciembre, de envases y residuos de envases

¿Tenint en compte això, què he de fer si som envasador/fabricant o distribuïdor?

¿Tenint en compte això, què he de fer si som envasador/fabricant o distribuïdor?

**SISTEMES DE
RESPONSABILITAT
AMPLIADA DEL
PRODUCTOR**

2.

Sistemes de responsabilitat ampliada

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

Sistema INDIVIDUAL de responsabilitat ampliada del productor (SIRAP)

Sistema organitzat per **un únic productor de productes envasats**, d'acord amb el que disposa l'article 49.2 de la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular.

Els SIRAP requereixen COMUNICACIÓ a la Conselleria de Medi Ambient. No cal autorització

Sistema COL·LECTIU de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP)

Sistema organitzat per **diferents productors de productes envasats** per donar compliment a la normativa

Els SCRAP necessiten AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

Exemples

Sistema COL·LECTIU de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP)

Sistema organitzat per **diferents productors de productes envasats** per donar compliment a la normativa

Les empreses associades paguen una tarifa per posar els envasos en el mercat.

Posteriorment, ECOEMBES i ECOVIDRIO, mitjançant convenis amb les Administracions Públiques s'encarreguen de gestionar la recollida selectiva dels residus d'envasos, IDENTIFICATS AMB EL PUNT VERD

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

Exemples

Sistema COL·LECTIU de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP)

Sistema organitzat per **diferents productors de productes envasats** per donar compliment a la normativa

GENCI.

Una realitat disposta
para el àmbito nacional

El SCRAP de gesti3n de envasos industrials y
comerciales **operativo en illes Balears**

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

Exemples

Sistema INDIVIDUAL de responsabilitat ampliada del productor (SIRAP)

Sistema organitzat per **un únic productor de productes envasats**, d'acord amb el que disposa l'article 49.2 de la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular.

EXEMPLE. Empreses associades al Clúster de la Indústria Química de les Illes Balears (CliQIB).

Les empreses que envasen i reutilitzen els envasos buits les retiren dels seus clients.

Cada empresa ha posat en marxa, de forma individual, un SIRAP, identificant-lo amb aquest símbol

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

Què haurem de tenir en compte a l'hora d'escollir una o altre opció?

- **Característiques de l'empresa: fabricant o distribuïdor**
- **Tipus de gestió que es fa del residu: reutilització o no**
- **Àmbit d'actuació de l'empresa: balear, nacional o internacional**

Sigui quina sigui l'opció elegida, EL PRODUCTOR S'HA D'ENCARREGAR DE LA CORRECTA GESTIÓ DEL RESIDU FINAL, JA SIGUI DE FORMA DIRECTA O MITJANÇANT INTERMEDIARIS (el distribuïdor)

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

ALGUNS EXEMPLES PRÀCTICS

1. Empresa envasadora d'hipoclorit per a piscines.

A) Si l'empresa reutilitza els envasos –recollida, neteja i tornar omplir-, l'opció més adient seria **comunicar un SIRAP**

B) Si l'empresa NO reutilitza els envasos hi ha dues possibilitats (una més pràctica que l'altra):

B.1) **Adherir aquest producte a un SCRAP**

B.2) **Comunicar un SIRAP** acordant amb un gestor autoritzat la retirada dels envasos de les instal·lacions dels clients

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

ALGUNS EXEMPLES PRÀCTICS

2. Empresa distribuïdora de productes de neteja.

L'empresa NO és la que fabrica/envasa els productes. Únicament és un intermediari.

LA RESPONSABILITAT AMPLIADA DEL PRODUCTOR CORRESPON AL FABRICANT

En aquest cas les opcions depenen de la voluntat del fabricant (que es troba, per exemple, a la Península):

A) Adherir els productes a un SCRAP

B) Constituir un SIRAP i acordar amb gestors autoritzats locals la retirada dels envasos de les instal·lacions dels clients (*recordem que el client final NO pot transportar residus*)

C) Acordar amb els intermediaris (distribuïdors) que retirin els envasos dels clients i els retornin, per esser reutilitzats pel fabricant

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

ALGUNS EXEMPLES PRÀCTICS

3. Empresa fabricant de sabates

Alternativa més convenient: **adherir-se a un SCRAP** perquè es faci càrrec de la gestió de les capses de cartó.

4. Bodega

Alternativa més convenient: **adherir-se a un SCRAP** perquè es faci càrrec de:

- La gestió de les capses de cartó que contenen les botelles
- La gestió de les botelles buides

SISTEMES DE RESPONSABILITAT AMPLIADA

ALGUNS EXEMPLES PRÀCTICS

5. Pintures

Alternativa més convenient: **adherir-se a un SCRAP** perquè es faci càrrec de la gestió dels envasos metàl·lics buits

Segons la normativa actual....

¿Es poden comercialitzar productes en envasos sense cap tipus d'identificació?

NO

No es pot deixar la responsabilitat sobre la seva gestió en mans del client final

¿Es poden recollir els envasos buits i tornar-los utilitzar?

Si, però s'ha de constituir un **SISTEMA INDIVIDUAL DE RESPONSABILITAT AMPLIADA DEL PRODUCTOR**

Opcions existents

FABRICANT

**Si NO retira els envasos buits
disposa de 2 opcions**

**Retira i reutilitza els
envasos**

**Pot adherir-se a un
Sistema Col·lectiu de
Responsabilitat
Ampliada del Productor
(SCRAP) = Per exemple
ECOEMBES (punt verd)**

**Pot constituir un Sistema
Individual de
Responsabilitat Ampliada
del Productor (SIRAP)
acordant la recollida amb
un gestor autoritzat**

**Debe constituir
un Sistema
Individual de
Responsabilidad
Ampliada del
Productor
(SIRAP)**

Opcions existents

DISTRIBUÏDOR

**Comercialitza
envasos amb punt
verd**

El client final els depositarà en el
contenedor groc perquè
l'envasador HA PAGAT perquè sigui
així. NO SE PODEN RETIRAR

**Comercialitza envasos
sense identificació**

NO PERMÈS.

**Retira i reutilitza
els envasos**

L'envasador ha de
constituir un Sistema
Individual de
Responsabilitat
Ampliada del Productor
(SIRAP)

Infracció greu, segons la Llei Estatal 7/2022 i article 77 Llei 8/2019 Balears.

m) La elaboración, la **puesta en el mercado** o la **utilización de productos o envases** en el ámbito de la responsabilidad ampliada del productor del producto **incumpliendo las obligaciones que derivan de esta Ley** y de sus normas de desarrollo y de las condiciones impuestas en la autorización, siempre que **no** se perturbe gravemente la salud e higiene publicas, la protección del medio ambiente o la seguridad de los consumidores.

Les responsabilitats afecten tant a l'envasador que NO identifica els seus envasos com al comercialitzador que distribueix envasos SENSE identificar

Sancions, segons article 78 Llei 8/2019 Balears.

Infracció greu, entre 9.001 i 300.000€

I en la pràctica això s'aplica?

I en la pràctica això s'aplica?

I en la pràctica això s'aplica?

I en la pràctica això s'aplica?

I en la pràctica això s'aplica?

3.

Tràmits comunicació SIRAP

Memòria amb els requisits indicats a la Llei 7/2022 estatal de residus

ANEXO XII

Contenido mínimo de la comunicación de los sistemas individuales de responsabilidad ampliada

1. Datos de identificación del productor: sede social y NIF. Indicación de si este es fabricante, importador o adquirente intracomunitario.
2. Identificación (tipo y peso) de productos que produce puestos en el mercado anualmente y una estimación en peso de los residuos que prevén generar identificados según código LER.
3. Descripción de la organización del sistema de reutilización de productos, si procede, incluyendo los puntos de recogida.
4. Descripción del sistema de organización de la gestión de residuos, incluyendo los puntos de recogida, la estimación de los residuos que prevé recoger anualmente, en peso, por código LER y por comunidad autónoma, así como los porcentajes de preparación para la reutilización, reciclado u otras formas de valorización y eliminación que prevé alcanzar.
5. Identificación de los gestores con los que se prevé colaborar, con indicación de las operaciones de gestión que lleven a cabo y su código de inscripción en el Registro de producción y gestión de residuos.
6. Copia de la garantía financiera suscrita, si procede.
7. Copia de los contratos suscritos y de los acuerdos celebrados para la gestión de los residuos.
8. Forma de financiación de las actividades.
9. Ámbito territorial de actuación.
10. Procedimiento de recogida de datos y de suministro de información a las administraciones públicas.

No existeix, de moment, un tràmit telemàtic específic. S'ha d'efectar mitjançant registre general, de forma electrònica

<https://www.caib.es/seucaib/ca/200/persones/tramites/tramite/4213695>

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.caib.es/sistramifront/asistente/asistente.html#pas/ds>. The page header includes the CAIB logo and the text "ASSISTENT DE TRAMITACIÓ Usuari: SINERGIES I GESTIO EMPRESARIAL DE BALEARS SL". There are buttons for "Accessibilitat" and "Sortiu".

The main content area displays the title "Presentació de sol·licitud genèrica (en absència de procediment o servei publicat a la Seu electrònica) - Instància genèrica (en absència de procediment o servei publicat a la Seu electrònica)". Below this is a progress bar with four steps: "1 Cal saber", "2 Emplenau", "3 Annexau", and "4 Registrau". A "Cancel·lau la tramitació" button is visible.

The "Cal saber" section contains the text: "Aquest sistema vos guiarà en l'emplenament del formulari de sol·licitud i vos permetrà realitzar el lliurament d'aquesta de manera electrònica." Below this is a warning box with a triangle icon: "Abans d'emplenar i enviar el formulari d'instància genèrica, cal que la persona sol·licitant comprovi si la petició correspon a la sol·licitud d'un procediment que es troba a l'Inventari de procediments de la Seu Electrònica de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (<https://www.caib.es/seucaib/ca/200/persones/>). En aquests casos la persona sol·licitant haurà d'utilitzar el formulari específic del procediment seguint les indicacions incloses al tràmit corresponent. Aquest formulari ha d'anar signat electrònicament. Per enviar la sol·licitud es requereix certificat digital, DNle o registre avançat Cl@ve i haver activat Cl@ve Permanent.

Below the warning box is a link: "Voleu més informació de les passes que heu de completar? [Mirau l'explicació detallada](#)".

At the bottom of the page, there is a "Següent" button with a right arrow, a link "Necessitau ajuda? Contactau amb l'equip de suport", and footer information: "GOVERN ILLES BALEARS", "MAPA WEB | AVÍS LEGAL | RSS", and social media icons for YouTube, Instagram, Twitter, and Facebook.

1

Dades d'identificació del productor: seu social, domicili i NIF. Indicació de si aquest és fabricant, importador o adquirent intracomunitari

En el tràmit telemàtic s'ha d'adjuntar còpia de

- **DNI representant legal**
- **CIF empresa**
- **Apoderament representant legal**

2

Identificació (tipus i pes) de productes que produeix posats en el mercat anualment i una estimació en pes dels residus que es preveu generar identificats segons codi LER.

<https://www.caib.es/sites/rpgrib/es/productores/archivopub.do?ctrl=MCRST12946ZI385944&id=385944>

DECISIÓN DE LA COMISIÓN

de 18 de diciembre de 2014

por la que se modifica la Decisión 2000/532/CE, sobre la lista de residuos, de conformidad con la Directiva 2008/98/CE del Parlamento Europeo y del Consejo

Alguns exemples

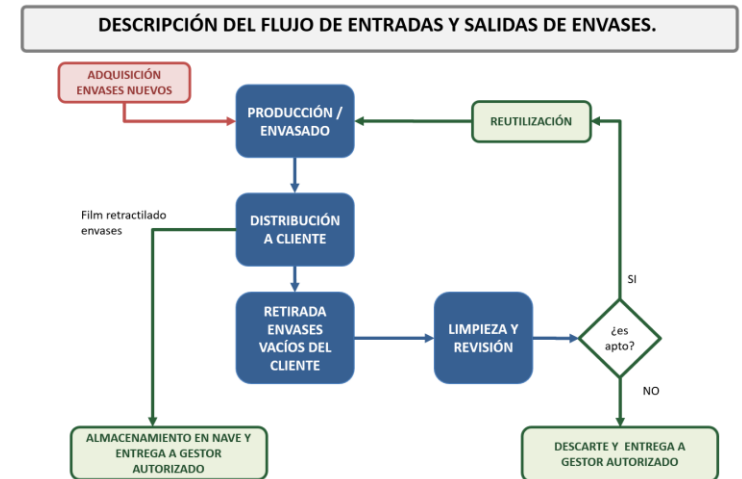
- “Envasos buits contaminats”. LER 150110 (*)
- “Residus de plàstic”. LER 020104
- “Envasos de cartó”. LER 150101

<https://asegre.com/clasificador-de-residuos-ler/>

3

Descripción de l'organització del sistema de reutilització de productes, si procedeix, incloent els punts de recollida

- Explicació de la sistemàtica.
- En el cas de recuperar els envases buits amb la mateixa logística els punts de recollida seran les instal·lacions del client

4

Descripció del sistema d'organització de la gestió de residus, incloent els punts de recollida, l'estimació dels residus que es preveu recollir anualment, en pes, per codi LER i per CCAA, així com els de preparació per a la reutilització, reciclat o altres formes de valorització i eliminació)

Concretar en cada cas. Per exemple:

- **Explicació del procés de rebuig d'envasos (per rotura, per cicles d'utilització,**)
- **Eliminació, quan procedeixi, mitjançant gestor autoritzat**

5

Identificació dels gestors amb els que es preveu col·laborar, amb indicació de les operacions de gestió que duen a terme i el seu codi d'inscripció en el registre de producció i gestió de residus

<http://residus.caib.es/regpig/>

GOVERN ILLES BALEARS

CONSULTA REGISTRE DE PRODUCCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS DE LES ILLES BALEARS

CATALÀ / CASTELLANO

Ets a la pàgina principal de consulta del Registre de Producció i Gestió de Residus de les Illes Balears

TROBA UN AGENTE

TROBA UN GESTOR

TROBA UN TRANSPORTISTA

DARRERES ENTRADES

CERCA REGISTRES

INFORME DE REGISTRE

CODIS LER

5

Identificació dels gestors amb els que es preveu col·laborar, amb indicació de les operacions de gestió que duen a terme i el seu codi d'inscripció en el registre de producció i gestió de residus

<http://residus.caib.es/regpig/>

GOVERN ILLES BALEARS

CONSULTA REGISTRE DE PRODUCCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS DE LES ILLES BALEARS

CATALÀ / CASTELLANO

En aquesta pàgina pots trobar els gestors autoritzats per al tipus de residu, inscrits en el Registre de Producció i Gestió de residus de les Illes Balears

Introdueix en / els fitxers de cerca (no cal la dada complet)

Codi LER:

Illa:

CERCAR

Descripció LER:

Municipi:

Codi Postal:

INICI

6

Còpia de la garantia financera subscripta, si procedeix

Les garanties financeres (que determina el RD 1055/2022 d'envasos i residus d'envasos) no es començaran a aplicar fins 2024.

En la memòria que es pugui presentar durant l'any 2023, “no procedeix la constitució de garantia financera”

7

Còpia dels contractes subscrits i dels acords celebrats per a la gestió dels residus

Concretar en cada cas. Per exemple:

- **Contracte amb el gestor autoritzat d'envasos buits contaminats**
- **Contracte amb el distribuïdor, pel qual s'acorda que aquest retirarà els envasos buits del client i els retornarà al fabricant (que és qui presenta la memòria i constitueix el SIRAP)**
- **Contracte amb el client (o alguns d'ells, com exemple) per a la recollida i reutilització d'envasos**
- **.....**

8

Forma de financiación de les activitats

Concretar en cada cas, quan sigui d'aplicació.

- **Si es tracta de recollida amb la pròpia logística, no aplica**
- **Si es contracta amb gestors autoritzats la recollida a les instal·lacions del client, descripció de com es finançarà aquesta despesa**
-

9

Àmbit territorial d'actuació

- **Identificar illa o illes on es duu a terme l'activitat**

10

Procediment de recollida de dades i de subministrament d'informació a les administracions públiques

ANUALMENT, abans del 30 de març, s'han de comunicar a la Conselleria de Medi Ambient les dades de:

- **Quantitat anual, en pes per tipus de material, dels envasos introduïts en el mercat**
- **Quantitat anual de residus gestionats**

4.

Resum i Conclusions

Analitzar els residus d'envasos que generen les activitats de l'empresa

En funció dels tipus de residus i la viabilitat de gestionar-los, optar per una modalitat o altre de “responsabilitat ampliada” (SIRAP o SCRAP)

Una mateixa empresa pot gestionar alguns dels residus amb un SIRAP i, uns altres, adherir-los a un SCRAP

És obligatori que els envasos comercialitzats indiquin, d'alguna forma, el tipus de gestió final que s'ha de realitzar (punt verd ECOEMBES, logotip altres SCRAPs, logotip SIRAP propi de l'empresa,....)

sinerqies
consultoria **l a b**

C/ Ada Byron, s/n. PB. Local 5A

Edifici Estel. Parc Bit

07121 Palma

www.sinerqies.org

info@sinerqies.org

Tf. 971 425 469